

Analiza smještajnih kapaciteta općine Rakovica

Hodak, Antonio

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:758782>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-23**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Antonio Hodak

Analiza smještajnih kapaciteta općine Rakovica

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2017.

Antonio Hodak

Analiza smještajnih kapaciteta općine Rakovica

ZAVRŠNI RAD

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSITELJSTVA

Kolegij: Poslovanje turističkih agencija

Mentor: Ivan Pukšar, mag. oec

Komentor: Mateja Petračić, dipl. oec.

Broj indeksa autora: 0618612073

Karlovac, prosinac 2017.

SADRŽAJ

1.UVOD.....	1
1.1.Predmet i cilj rada.....	1
1.2.Izvori podataka i metode prikupljanja.....	1
1.3.Sadržaj i struktura rada.....	1
2.SMJEŠTAJNI KAPACITETI PREMA TEORIJI.....	2
2.1.Temeljna podjela i karakteristike smještajnih kapaciteta.....	2
2.1.1.Hoteli.....	3
2.1.1.1.Hotel baština.....	6
2.1.1.2.Aparthotel.....	7
2.1.1.3.Turističko naselje.....	7
2.1.1.4.Turistički apartmani.....	8
2.1.1.5.Pansioni.....	8
3.GEOGRAFSKI POLOŽAJ I SMJEŠTAJ OPĆINE RAKOVICA.....	9
3.1.Gospodarstvo općine Rakovica.....	10
3.1.1.Turizam općine Rakovica.....	11
3.1.1.1.Turističke atrakcije.....	13
4.SMJEŠTAJNI KAPACITETI U OPĆINI RAKOVICA.....	17
4.1.Kampovi.....	17
4.2.Hoteli.....	19
4.3.Kućanstva i obrti.....	20
5.ANALIZA STRUKTURE GOSTIJU I POPUNJENOSTI SMJEŠTAJNIH KAPACITETA OPĆINE RAKOVICA.....	26
5.1.Statistika noćenja i broja postelja u općini Rakovica	27
6.MOGUĆNOSTI DALJNJEG RAZVOJA TURIZMA.....	32
7.ZAKLJUČAK.....	34
POPIS LITERATURE.....	36
POPIS TABLICA.....	38
POPIS ILUSTRACIJA.....	39

SAŽETAK

U završnom radu se analizira smještajna ponuda općine Rakovica. Općina Rakovica smještena je u najjužnijem dijelu Karlovačke županije, neposredno uz granicu Nacionalnog parka Plitvička jezera. Turistički potencijal općine s obzirom na blizinu jednog od najpoznatijih parkova na svijetu, višestruko prednjači zbog izuzetnog prometnog položaja. U završnom radu najprije su predstavljeni smještajni kapaciteti prema teoriji, a onda oni u općini Rakovica. Analizirani su hoteli, kampovi, kućanstva i obrti. Najviše je analiziranih obrta i kućanstava jer oni čine većinu smještajnih kapaciteta. U tablicama i grafovima koji su izrađeni pomoću podataka turističke zajednice općine Rakovica može se vidjeti kako se iz godine u godinu povećava broj noćenja, a i sukladno tome povećava se broj postelja. Nagli turistički rast ne dolazi bez problema. Autor na kraju rada iznosi probleme koji je on uočio tokom istraživanja i predstavlja svoje rješenje za navedene probleme.

Ključne riječi : *turistički potencijal, smještajni kapaciteti, geoprometni položaj, općina Rakovica*

ABSTRACT

This paper analyzes accommodation offers in Rakovica municipality. Rakovica is a village and municipality in the most southern area of Karlovac County, right at the edge of Plitvice Lakes National Park. Due to the proximity of the world's most popular national parks and exceptional traffic position, the municipality holds a great tourist potential. In the paper, accommodation capacities are presented first in theory, then in Rakovica municipality. Hotel, camps, households and trade shops are analyzed. The focus of analysis is hotels and households because they make the majority of accommodation. Charts and graphs created in collaboration with Rakovica Municipality tourist board show that the number of overnight stays has been increasing year by year, and accordingly the number of beds has been growing. This sudden growth in tourism, however, has negative effects as well. At the end of the paper, the author presents problems he has observed during his research and offers his solution.

Keywords : *tourism potential, accommodation capacities, geopolitical position, Rakovica municipality.*

1.UVOD

1.1.Predmet i cilj rada

Predmet ovog završnog rada je analiza i razvoj smještajnih kapaciteta u općini Rakovica i razvoj turističke ponude Općine. Cilj rada je analizirati smještajne kapacitete općine Rakovica i prikazati popunjenost tih kapaciteta. Općina Rakovica nalazi se u Karlovačkoj Županiji te se smjestila između Plitvičkih jezera i Rastoka u Slunju, na pola puta između Zagreba i Jadrana. Prvi put se spominje u srednjem vijeku. Rakovica je poznata po povijesnom događaju „Rakovačka buna“ koji se dogodio 1871. godine. Buna je bila neuspješan pokušaj uspostave Hrvatske države. Vođa bune bio je Eugen Kvaternik po kojem je ime dobila i osnovna škola u Rakovici.

1.2.Izvori podataka i metode istraživanja

Kako bi se što kvalitetnije istražila problematika rada, korišteni su različiti izvori podataka, od stručnih knjiga do internet stranica područja turizma. Ovaj rad istražuje, proučava i analizira već postojeće podatke. Korištene su znanstvene metode analize, klasifikacije i deskripcije i metode kompilacije. Metoda istraživanja je bila historijska metoda, tj. istraživanje je provedeno za stolom.

1.3.Sadržaj i struktura rada

Rad čini sedam međusobno povezanih poglavlja. Rad počinje predmetom i ciljem rada, izvorima podataka i metodama prikupljanja te sadržajem i strukturom rada. Drugo poglavlje odnosi na geografski položaj i smještaj općine Rakovica, dok se treće poglavlje odnosi na smještajne kapacitete općine Rakovica. Četvrto poglavlje prikazuje smještajne kapacitete u općini Rakovica. Peto poglavlje analizira goste i popunjenost smještajnih kapaciteta u Rakovici. Šesto poglavlje pokazuje mogućnosti daljnjeg razvoja turizma. Rad završava zaključkom.

2. SMJEŠTAJNI KAPACITETI PREMA TEORIJI

U ovom poglavlju će biti nabrojani i opisani smještajni kapaciteti prema teoriji. Objašnjena će biti razlika između hotela, hotel baštine, aparthotela, turističkog naselja, turističkih apartmana, pansiona. Ujedno će se objasniti i po čemu su drugačiji kamp od kampirališta, kamp odmorišta i kamp naselja. Opisat će se i ugostiteljske usluge u kućanstvu.

2.1. Temeljna podjela i karakteristike smještajnih kapaciteta

Smještajni kapacitet izražava se brojem smještajnih jedinica ili brojem postelja u ugostiteljskim objektima u kojima se pružaju usluge smještaja. Pod smještajnim jedinicama podrazumijeva se skup opremljenih prostorija unutar ugostiteljskog objekta za smještaj, koje se stavljaju na raspolaganje korisniku.¹

Postelje u ugostiteljskim objektima za smještaj obuhvaćaju stalne i pomoćne postelje.² Broj stalnih postelja obuhvaća broj postelja, koje su redovito pripremljene za iznajmljivanje gostima, a broj pomoćnih postelja obuhvaća broj postelja, koje se prema potrebi pripremaju za iznajmljivanje gostima i rezervne postelje, kojima se smještajni kapaciteti dopunjuju u sezoni.

Pomoćni ležaj je dodatni ležaj u smještaju, koji u pravilu nije pravi krevet, već je riječ o sofi, dvosjedu, trosjedu, odnosno krevetu na rasklapanje koji se koristi u slučajevima kada kapacitet smještaja dozvoljava uz osnovne krevete primiti i dodatne osobe. Cijene takvih kreveta u pravilu su nešto niže od osnovnih kreveta.

Smještaj uključuje različite vrste smještajnih objekata u koje turisti odsjedaju za vrijeme svog boravka u turističkoj destinaciji.³ Smještajni ugostiteljski objekti razvrstavaju se na sljedeći način :⁴

1. Hoteli : hotel baština, hotel, aparthotel, turističko naselje, turistički apartmani i pansion.
2. Kampovi : kamp, kamp-naselje, kampiralište, kamp-odmorište.
3. Objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge kućanstva : soba u kućanstvu, apartman u kućanstvu, studio apartman u kućanstvu, kuća za odmor u kućanstvu i kamp u kućanstvu.

1 Galinčić, V., Laškarin, M. : *Principi i praksa turizma i hotelijerstva*, FMUT, Rijeka, 2016., str. 104.

2 Ibid., str. 105.

3 Ibid., str.207.

4 Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, Narodne novine br. 85/15 , čl.8.

Ugostiteljski objekti iz skupina hoteli, kampovi i ostali ugostiteljski objekti za smještaj kategoriziraju se ovisno o uređenju, opremi, uslugama, održavanju i ostalim propisanim elementima. U Republici Hrvatskoj najveći dio smještajnih kapaciteta zauzimaju privatni smještaj ili popularni „zimmer frei“ i kampovi, a manji dio, ujedno i važniji za razvoj turizma ponajprije zbog kapaciteta prihvata i raznolike ponude čine hoteli i slični objekti.

Privatni smještaj čini 47% kampova, 23% hotela, 12% turistička naselja te 17% ostali oblici smještaja.⁵ Takva struktura smještajnih kapaciteta, između ostalog, uvjetuju i visoki sezonski karakter turističkog prometa.

Zbog tog razloga se u Hrvatskoj u proteklih nekoliko godina obavlja restrukturiranje starih, zastarjelih hotela čiji su sadržaji i oprema neadekvatni. Radi se na povećanju kategorizacije svih hotela sa jednom i dvije zvjezdice na tri i više.

2.1.1. Hotel

Riječ hotel potiče od francuske riječi „hote“ (gost). Hotel je kategorizirani ugostiteljski smještaj u kojem se gostima iznajmljuju sobe ili apartmani te pružaju usluge smještaja i doručka te druge usluge uobičajene u ugostiteljstvu u zavisnosti od kategorije i tipa hotela.⁶

Temeljne značajke hotela prema hrvatskom zakonodavstvu su :⁷

- to je kategorizirani ugostiteljski objekt
- to je ugostiteljski objekt s najmanje 10 soba
- gostima se u hotelu izdaju sobe i apartmani, a ne kreveti
- u hotelu se pružaju usluge smještaja i doručka, a mogu se pružati i ostale usluge
- po svom položaju, izgledu, uređenju, ugrađenoj opremi i uslugama gostu pružaju

Hotel je zasebni građevinski objekt ili potpuno odvojen dio zasebnog građevinskog objekta koji čini funkcionalnu cjelinu, s odvojenim ulazima, stubištima i dizalima.⁸

5 Službena internet stranica Turističke zajednice općine Rakovica, <http://www.tzrakovica.hr/> (15.04.2017.)

6 Cerović Z. : *Hotelski menadžment*, FMUT, Rijeka, 2003., str. 74.

7 Ibid., str. 71.

8 Ružić D. : *Upravljanje marketingom u ugostiteljstvu*, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, 1997., str. 69

Ako se hotel sastoji od više građevina, a ne radi se o depandansama hotela, sve građevine moraju biti funkcionalno povezane hodnicima tzv. zatvorenom vezom. Ova obveza ne odnosi se na hotel u kojem građevine razdvaja javna prometnica. Recepcija i obvezni ugostiteljski sadržaji za pripremu i usluživanje hrane, pića i napitaka u hotelu ne mogu se nalaziti u građevini u kojoj se ne nalaze smještajne jedinice. U hotelu kojeg čini više građevina među kojima nema zatvorene veze usluga doručka mora se pružati u svakoj građevini sa smještajnim jedinicama.⁹

Hotel može imati najviše tri depandanse kao zasebne građevine unutar funkcionalne cjeline hotela.¹⁰ U novom objektu ukupni smještajni kapacitet u depandansi/ama ne smije biti veći od ukupnoga smještajnog kapaciteta u glavnoj zgradi hotela.

Hotel mora imati prijemni hol u kojem je recepcija, najmanje pet smještajnih jedinica, ugostiteljske sadržaje za pripremu i usluživanje hrane, pića i napitaka (kuhinju i blagovaonicu) i zajednički sanitarni čvor za goste, ako Pravilnikom nije drukčije propisano.¹¹ Hotel u kojem se uslužuje doručak mora uz glavnu kuhinju i blagovaonicu u svakoj građevini imati najmanje drugu kuhinju i blagovaonicu ili prostoriju za usluživanje.

Smještajne jedinice u hotelu su sobe i hotelski apartmani. U hotelu se izdaju smještajne jedinice koje su u pravilu sobe, ali najviše 15% smještajnih jedinica hotela mogu biti hotelski apartmani, dvokrevetne sobe, sobe za dnevni boravak, zahoda i kupaonice. Smještajne jedinice u hotelu opremljene su krevetima, kupaonicom, minibarom, mini telefonom, internetom, klimatizacijom, ormarima sa vješalicama i ostalim uslugama koje mogu biti u sobi ili apartmanu.

Hotel se sastoji od nekoliko odijela. Glavni odjeli, oni koji stječu najveći prihod su odjel smještaja te odjel hrane i pića. Odjel smještaja se sastoji od recepcije, uniformiranih službi i domaćinstva.

Odjel hrane i pića je važniji od odjela smještaja jer se hrana i piće mogu posluživati i gostima koji nisu odsjeli u hotelu za razliku od same sobe ili apartmana. Ostali odjeli su oni manji

⁹Pravilnika o razvrstavanju, kategorizaciji, posebnim standardima i posebnoj kvaliteti smještajnih objekata iz skupine hoteli, Narodne novine br. 48/2002, čl.8.

¹⁰ Ibid. čl. 9.

¹¹ Ibid. čl. 10.

pomoćni odjeli koji stvaraju manji prihod. Tu se primjerice ubrajaju frizerski saloni, cvjećarnica, tajničke usluge, najam sportskih terena, garaža, bazen, praonica i kemijska čistionica. Ove usluge mogu biti pod izravnim upravom hotela, a mogu biti i u zakupu ili koncesiji.¹²

Postoje i pomoćne hotelske službe, no one ne ostvaruju prihod. Organizirane su na jedan od tri glavna načina:

- kao jedno od zaduženja glavnog menadžera
- dodijeljene su jednom od pomoćnika glavnog menadžera
- dodijeljene su zasebnom odjelu koje ima svog voditelja

Pomoćni hotelski odjeli mogu se prikazati kroz računovodstvo i financije, kadrovske usluge, nabavu, prodaju i marketing, rad, održavanje i potrošnja energije i nekretnine.¹³

Kategorije smještajnih kapaciteta označavaju se odgovarajućim brojem zvjezdica koje označavaju kvalitetu smještaja i usluge objekta. Postojeći hoteli se kategoriziraju se od 2 do 5 zvjezdica, a novo izgrađeni hoteli od 3 do 5.

Prema Pravilniku o razvrstavanju, kategorizaciji hotela postoje i vrste hotela s posebnim standardom. Vrste posebnih standarda su poslovni, kongresni, kasina, odmorišni, obiteljski, mali i prijateljski, za starije osobe, za zdravlje i fitness, toplice, wellnes, ronilački klub, motel, ski.¹⁴

S aspekta tržišta hoteli se razvrstavaju prema kriterijima kao što su :¹⁵

- vrsta sadržaja i usluga koju osiguravaju gostima
- standard kvalitete usluge
- cijene
- lokacija
- način gradnje
- pripadnost hotelskom lancu i brandu.

12 Medik S.,Ingram H. : Hotelsko poslovanje, Golden marketing, Zagreb, 2002., str. 158

13 Ibid., str.163

14 Ibid., str. 163

15 Ibid.,str.164

Vrste smještajnih objekata-hoteli se dijele na :¹⁶

- Hotel baština
- Hotel
- Aparthotel
- Turističko naselje
- Turistički apartmani
- Pansion

Da bi objekt bio razvrstan u pojedinu vrstu mora ispunjavati sljedeće uvjete propisane Pravilnikom :

1. opće uvjete za vrstu,
2. minimalne uvjete,
3. uvjete propisane za pojedinu vrstu objekta.

2.1.1.1. Hotel baština

Hotel baština mora biti u starim, izvornim, tradicijskim, povijesnim, ruralno-urbanim strukturama i građevinama, uređen i opremljen na tradicijski način. Hotel baština ne može se nalaziti u replikama (kopijama) starih građevina i struktura; postojeće stare građevine ne mogu se dograđivati i nadograđivati već trebaju zadržati izvornu prostornu strukturu i oblik.¹⁷ Hotel baština je objekt u kojemu se gostima obvezno pružaju usluge smještaja i doručka, a mogu se pružati i druge ugostiteljske usluge.

Hotel baština je funkcionalna cjelina koju čini jedna građevina, dio građevine ili više prostorno odvojenih, ali funkcionalno povezanih građevina, a mogu biti odvojene javnom ili zajedničkom površinom. U ugostiteljske sadržaje Hotela baština (recepција, smještajne jedinice, sadržaji za pripremu i usluživanje hrane, pića i napitaka i drugo) može se ulaziti neposredno iz vanjskog prostora. Hotel baština mora imati prijemni hol u kojem je recepција, najmanje pet smještajnih jedinica, ugostiteljske sadržaje za pripremu i usluživanje hrane, pića

¹⁶ Medik S., Ingram H. : *Hotelsko poslovanje*, Golden marketing, Zagreb, 2002., str. 163

¹⁷ Pravilnika o razvrstavanju, kategorizaciji, posebnim standardima i posebnoj kvaliteti smještajnih objekata iz skupine hoteli, Narodne novine br. 48/2002 , čl.5.

i napitaka (kuhinju i blagovaonicu) i zajednički sanitarni čvor, ako Pravilnikom nije drukčije propisano. Smještajne jedinice u Hotelu baština mogu biti sobe i hotelski apartmani (suite) i iznimno, obiteljske sobe (family room).¹⁸

2.1.1.2.Aparthotel

Aparthotel je objekt u kojemu se gostima obvezno pružaju usluge smještaja i doručka, a mogu se pružati i druge ugostiteljske usluge. Aparthotel je funkcionalna cjelina koju, u pravilu, čini jedna građevina ili dio građevine sa zasebnim ulazom, može imati najviše tri dependanse kao zasebne građevine unutar funkcionalne cjeline. Aparthotel kao i hotel mora imati prijemni hol u kojem je recepcija, najmanje pet smještajnih jedinica, ugostiteljske sadržaje za pripremu i usluživanje hrane, pića i napitaka (kuhinju i blagovaonicu) i zajednički sanitarni čvor za goste. Smještajne jedinice u aparthotelu mogu biti sobe, studio apartmani i apartmani. U Aparthotelu najmanje 51% smještajnih jedinica mora biti opremljeno i uređeno tako da gost može sam pripremati jela odnosno moraju biti apartmani i studio apartmani.¹⁹ Preostale smještajne jedinice mogu biti sobe.

2.1.1.3.Turističko naselje

Turističko naselje je objekt u kojemu se gostima obvezno pružaju usluge smještaja s doručkom, a mogu se pružati i druge ugostiteljske usluge. U Turističkom naselju gostu se mora osigurati mogućnost bavljenja športom i drugim oblicima rekreacije na otvorenim prostorima, koji su prilagođeni specifičnim uvjetima pojedine turističke destinacije. Turističko naselje mora imati prijemni hol s recepcijom, smještajne jedinice, ugostiteljske sadržaje za pripremu i usluživanje hrane, pića i napitaka, zajednički sanitarni čvor za goste, sportske sadržaje i odgovarajuće sadržaje za rekreaciju. Smještajne jedinice u Turističkom naselju mogu biti sobe, obiteljske sobe (family room), hotelski apartmani (suite), studio apartmani i apartmani. Unutar Turističkog naselja mogu se nalaziti i objekti vrste Hotel, Aparthotel, Turistički apartmani i Kamp.²⁰

¹⁸ Pravilnika o razvrstavanju, kategorizaciji, posebnim standardima i posebnoj kvaliteti smještajnih objekata iz skupine hoteli, Narodne novine br. 48/2002. čl.5

¹⁹ Ibid. čl.8.

²⁰ Pravilnika o razvrstavanju, kategorizaciji, posebnim standardima i posebnoj kvaliteti smještajnih objekata iz skupine hoteli, Narodne novine br. 48/2002. čl.10.

2.1.1.4. Turistički apartmani

Turistički apartmani su objekti u kojima se gostima pružaju usluge smještaja u smještajnim jedinicama ustrojenim i opremljenim tako da gost može samostalno pripremati svoja jela. Turistički apartman je funkcionalna cjelina koju čini više smještajnih jedinica u jednoj ili više samostojećih građevina, koje su u cijelosti namijenjene profesionalnom obavljanju ugostiteljske djelatnosti, a kojima posluje jedan ugostitelj. Turistički apartmani moraju posjedovati: recepciju, smještajne jedinice i zajednički sanitarni čvor za goste. Smještajem jedinice mogu biti studio apartmani i apartmani.²¹

2.1.1.5. Pansion

Pansion je objekt u kojemu se gostima obvezno pružaju usluge smještaja s prehranom, a mogu se pružati i druge ugostiteljske usluge. Pansion je funkcionalna cjelina koju, u pravilu, čini jedna građevina. Pansion mora imati: recepciju, smještajne jedinice, ugostiteljske sadržaje za pripremu i usluživanje hrane, pića i napitaka (blagovaonicu i kuhinju) i zajednički sanitarni čvor za goste. Smještajne jedinice su: sobe, obiteljske sobe (family room) i hotelski apartmani (suite).²²

Ugostiteljski sadržaji za pripremu i usluživanje hrane, pića i napitaka u Pansionu mogu biti smješteni također i u građevini koja se nalazi u neposrednoj blizini, kao i izvan građevine u kojoj se nalaze postojeće smještajne jedinice.

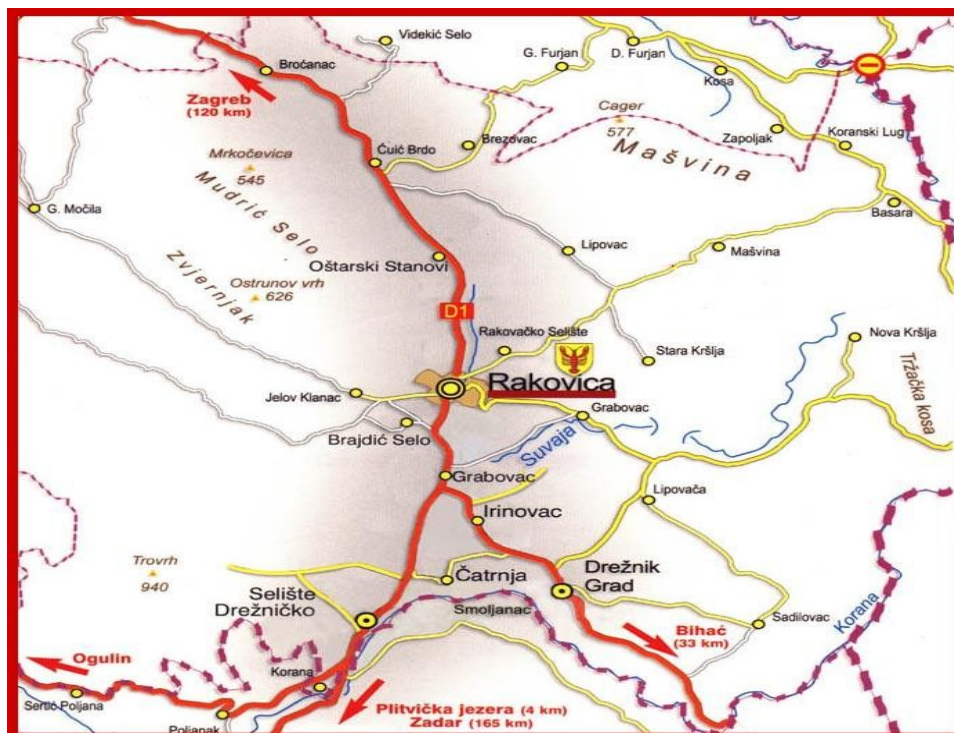
21 Ibid. čl.11.

22 Ibid. čl.12.

3.GEOGRAFSKI POLOŽAJ I SMJEŠTAJ OPĆINE RAKOVICA

Općina Rakovica formirana je 1993. godine temeljem Zakona o područjima županija, gradova i općina.²³ Rakovica je najjužnija općina Karlovačke županije, smještena uz državnu prometnicu D1 Zagreb-Split sa čvorištem za Bihać u Bosni i Hercegovini.

Slika 1. Geografski položaj općine Rakovica

IZVOR : Službena internet stranica općine Rakovica, <http://www.rakovica.hr/> (06.04.2017.)

Općinu Rakovica nastanjuje 2401 stanovnika. U sastavu općine nalazi se 27 naselja, Basara, Brajdić Selo, Brezovac, Broćanac, Čatrnja, Čuić Brdo, Drage, Drežnik Grad, Gornja Močila, Grabovac, Irinovac, Jamarje, Jelov Klanac, Korana, Koranski Lug, Kordunski Ljeskovac, Korita, Lipovac, Lipovača, Mašvina, Nova Kršlja, Oštarski Stanovi, Rakovica, Rakovičko Selište, Sadilovac, Selište Drežničko, Stara Kršlja.²⁴ Neka od spomenutih naselja su gušće, a neka rjeđe naseljena.

Posebno treba istaknuti naselja Drežnik Grad gdje se nalazi frankopanski grad iz 11. stoljeća koji posljednjih desetak godina posebno zanimljiv turistima, domaćim i inozemnim. U

²³ Službena internet stranica općine Rakovica, <http://www.rakovica.hr> (04.04.2017.)

²⁴ Ibid.

naseljima Jelov Klanac, Oštarski Stanovi, Selište Drežničko, Korita, Grabovac i Kršlja se nalazi najviše ugostiteljskih smještaja i turističkih sadržaja.

Na prostoru Rakovice i Korduna prevladava umjerena kontinentalna klima sa svježim ljetima i hladnim zimama. Količina godišnjih padalina je nešto veća od 1200 mm, dok snijeg u prosjeku pada 25 dana, a zadrži se čak više od 40 dana, što pruža poseban ugođaj turistima.

3.1. Gospodarstvo općine Rakovica

Na području općine Rakovica bilježi se nekoliko osnovnih gospodarskih grana, a to su poljoprivreda, šumarstvo, uslužne djelatnosti i u najvećem dijelu turizam zbog blizine Plitvičkih jezera i rijeke Korane.

Prema prirodnoj regionalizaciji županijskog prostora područje Općine Rakovica pripada brdskom i brdsko planinskom prostoru južnog dijela županije, u kojem su zastupljene površine poljoprivrednih tala nižih razreda kvalitete, pogodne za ekstenzivnu ratarsku proizvodnju i stočarstvo.²⁵

Poljoprivredna proizvodnja je skromna s obzirom na velike količine obradivog poljoprivrednog zemljišta. Seoska domaćinstva u najvećem broju više se ne bave uzgojem stoke pa niti nema potrebe za poljoprivrednom proizvodnjom kao prije. Sadašnja poljoprivreda bazira se na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima koja imaju više od 10 komada stoke i obrađuju zemljišta na suvremeni način. U najvećem broju slučajeva radi se o uzgoju krava za proizvodnju mlijeka koje se dalje prodaje mljekarama, a manji dio se koristi u vlastitim mini siranama. Trenutno je najveći obrađivač zemlje i uzgajatelj krava poduzeće Pro-Milk na farmi u Sadilovcu koja raspolaže sa oko 1000 krava.²⁶

Nekoliko domaćinstava bavi se uzgojem ovaca sa stadima od preko 50 komada ovaca. Posljednjih pet godina javlja se nekoliko proizvođača koji se bave isključivo eko proizvodnjom hrane i ljekovitog bilja. Kako na ovom području nikada nije bilo teške industrije i velikih zagađivača poljoprivredno tlo je izuzetno očuvano i pogodno za ovaj tip

²⁵ Rakovica.net, <http://www.rakovica.net> (08.04.2017.)

²⁶ Ibid.

poljoprivrede.²⁷ Uvjeti za dobivanje eko markice proizvoda su izuzetno strogi pa se ljudi teško odlučuju za ovakvu proizvodnju.

3.1.1. Turizam općine Rakovica

Turizam se ubraja u uslužne djelatnosti koje su posebno razvijene u ovom kraju zbog blizine Plitvičkih jezera i Rastoka u Slunju te dobrog geografskog smještaja na pola puta između Jadrana i glavnog grada Republike Hrvatske, Zagreba.

Tijekom Domovinskog rata općina Rakovica doživjela je brojna ratna razaranja, devastacije i pustošenja te je najviše štete pretrpjelo gospodarstvo područja. Nakon ratnih zbivanja 1995. godine počinje veći razvoj turizma u općini Rakovica.²⁸ Do izgradnje autoceste državna cesta D1 je bila jedina cesta prema moru, što je posebno utjecalo na razvoj turizma ovog područja jer su svi koji su odlazili na Jadran prolazili kroz Rakovicu, Grabovac, Drežničko Selište i ostala mjesta uz tu cestu, što je otvaralo brojne mogućnosti lokalnim ugostiteljima za razvoj turističke ponude i prezentaciju lokalne gastronomske ponude kraja, a specijaliteti su bili janjetina i odojak sa ražnja.

U razdoblju od 1995. do 2003. godine turizam se sve više razvijao te su se otvarali novi restorani, a brojna su kućanstva kao dodatan izvor prihoda počeli iznajmljivati svoje slobodne kuće i sobe u njima. Otvorile su se i očistile Baraćeve spilje kako bi se što više obogatila turistička ponuda Općine i privuklo sve više turista, kako stranih, tako i domaćih.

Završetkom dijela autocesta koje su ubrzale put to Jadrana i zaobišle taj kraj. Kreće nagli pad posjeta i stagnacija razvoja turizma. Sve više turista bira autocestu kao brži način dolaska do svoje konačne destinacije. Kroz Rakovicu prolaze samo oni koji žele vidjeti Plitvička Jezera te se onda na Gornjoj Ploči ponovno spajaju na autocestu i na taj način zaobilaze općinu Rakovica. Nije samo Rakovica ostala bez dijela svog turističkog kolača, nego i sva mjesta u Lici koja su živjela od turizma.

Od 2012. godine se situacija u turizmu općine Rakovica i okolnih mjesta polako popravlja, a sve veći broj turista radije bira „staru cestu“ D1 nego autoput.²⁹ Razlog tome su poskupljenje cijena na autoputu, ali i učestale kolone na autoputu te dosadno putovanje jer nema prirodnih ljepota u kojima bi se uživalo i ne može se pristati na odmor bilo gdje. Promijenili su se

²⁷ Ibid.

²⁸ Službena internet stranica Turističke zajednice općine Rakovica, <http://www.tzrakovica.hr> (10.04.2017.)

²⁹ Ibid.

turistički trendovi. Sada su popularne prirodne destinacije poput Plitvičkih jezera i mjesta koja se nalaze uz park, radi svojih čistih i očuvanih prirodnih ljepota.

Zahvaljujući bogatstvu špiljskih sustava i jama (špiljski sustav Muškinje i Panjkove špilje, Donja i Gornja Baračeva špilja), općina ima izvrsne preduvjete za razvoj speleološkog turizma, stijene kanjona Korane pogodne su za tzv. mekani alpinizmi, niži dijelovi općine pogodni su za pješачke i biciklističke staze. Općina je počela sa ulaganjima u ciklo turizam, označava se i uređuje sve više biciklističkih staza. Za ljubitelje lova mogu se izdvojiti lov na medvjeda, smeđu divljač, divlju svinju, zeca, pernatu divljač.

Od 2012. godine posebne se aktivnosti bilježe u vidu brojnih ljetnih manifestacija za turiste, a i tijekom cijele godine organiziraju se izložbeno prodajni sajmovi na kojima se promovira ponuda rakovačkog kraja, nekad manje uspješno, nekad više. Manje uspješno u smislu da je za sada mali broj posjetitelja na održanim manifestacijama, ali to ne obeshrabruje organizatore.

Cijelo ovo područje još uvijek nije dobro razvijeno u tom pogledu. Turističku ponudu općine bi primjerice upotpunili otvoreni i zatvoreni bazeni, igraonice za djecu, sportski tereni, gdje je najznačajnija uloga privatnog sektora.

Turizam Rakovice podržava nekoliko lokalnih OPG-ova koji prate manifestacije svojom ponudom. To su OPG Mihovil Turkalj – proizvodnja sira, OPG Milan Čubrić – proizvodnja meda, OPG Semir Čović – lavanda.³⁰ Vatrogasna i lovačka društva iz Rakovice i Drežnik Grada, udruga mladih, ekološka udruga, KUD, branitelji, komunalno poduzeće, također se svim pozivima za sudjelovanje na manifestacijama kraja. Rakovica je mala općina i bez suradnje ne bi bilo moguće ništa kvalitetno odraditi.

Najznačajniji blagdan u pogledu najvećeg broja okupljenih turista i posjetitelja je blagdan sv. Jelene 18.08. u Rakovici.³¹ Na taj dan se u Rakovici okupe sve generacije, na sv. Jelenu se u Rakovicu “mora doći”.

Turiste, goste i putnike namjernike koji posjećuju ovu regiju ili prolaze kroz nju dočekat će prekrasni krajolici, gostoljubivi domaćini, udoban smještaj, hoteli i restorani, lička pjesma i poznati rakovički sir.

³⁰ Službena internet stranica Turističke zajednice općine Rakovica, <http://www.tzrakovica.hr> (10.04.2017.)

³¹ Ibid.

Aktivni odmor prepoznatljiv je dio turističke ponude Rakovice, a temelji se na biciklističkim stazama, lovu, avanturističko-adrenalinskom parku, terenskom jahanju te *Ranču Dolina Jelena*. Biciklističke staze protkale su gotovo cijeli krajolik kraja. Vozeći se biciklom turisti prolaze kroz guste mirisne šume, pitoreskne brežuljke, sela očuvane ljepote, jedinstvene vidikovce te sami biraju lakše i teže staze. Područje općine Rakovica bogato je lovnom divljači, ponajprije lisicama, srnama, zečevima, divljim svinjama, vukovima te pernatom divljači poput pataka, prepelica, golubova i slično. Aktivno djeluju dva lovačka društva, *Medvjed* i *Golub*.³² *Ranč Dolina Jelena* u sklopu OPG-a Bićanić koje je osnovana 2009. godine bavi se uzgojem jelena običnog i jelena lopatara. Smješteno je na području Drežnik Grada, mjesto udaljeno 12 km od Nacionalnog parka Plitvička jezera te se proteže na površini od 15-ak hektara.³³ Posjetitelji mogu uživati u ljepotama prirode uz nesvakidašnje razgledavanje i hranjenje divljači. Obzirom da su životinje i vrijeme nepredvidljivi, za informacije o dolasku i vremenu za obilazak potrebno se unaprijed najaviti.³⁴

3.1.1.1. Turističke atrakcije

Plitvička jezera zasigurno su najpoznatija turistička atrakcija Rakovačkog kraja, a nalaze se tek nekoliko minuta vožnje od Rakovice. Ovaj jedinstveni prirodni fenomen čini niz od 16 prelijepih modro zelenih jezera te brojnih slapova i rječica u okružju gustih šuma.

Slika 2. Plitvička jezera

IZVOR: Službena internet stranica Nacionalnog parka Plitvička jezera, <http://www.np-plitvickajezer.hr>
(01.06.2017.)

zimskih mjeseci, slapovi i jezera su zamrznuti pružajući nezaboravan prizor, dok tijekom proljeća i ljeta obilje vode i slapova nudi posebne čari. Prosječna nadmorska visina je 600 m.

32 Službena internet stranica Turističke zajednice općine Rakovica, <http://www.tzrakovica.hr/> (10.04.2017.)

33 Ibid.

34 Ibid.

Nacionalnim parkom proglašen je 1949. godine, a pod zaštitom UNESCO-a je od 1979. godine. Nacionalni park je otvoren tijekom cijele godine.

Nacionalnom parku je prijeto skidanje sa popisa zaštićene svjetske baštine UNESCO-a, radi pretjeranog onečišćavanja parka. Uprava parka je povećala cijene ulaznica u ljetnim mjesecima da bi smanjila broj posjetitelja. Ove godine pojavio se problem pretjerane izgradnje apartmana u parku. Za taj problem se još nije našlo adekvatno rješenje.

Druga najposjećenija atrakcija rakovačkog kraja su Baraćeve spilje, muzej najstarijeg umjetnika, prirode, a nastajale su milijunima godina. Turisti u obilasku spilja mogu osjetiti vječnosti dok prolaze kroz dvorane i hodnike Gornje Baraćeve špilje od samog ulaza i *Dvorane guano*, kroz *Dvoranu slonovih nogu*, prepunu sig (stalagmita i stalaktita) i do desetak metara visokih stupova.

Slika 3. Baraćeve spilje

IZVOR: Službena internet stranica Turističke zajednice općine Rakovica, <http://www.tzrakovica.hr>
(01.06.2017.)

Poseban pogled pruža *Zmajevo ždrijelo* i *Dvorana izgubljenih duša*, koje u sebi kriju dio daleke prošlosti te posjetiteljima pružaju ljepotu i ugođaj apsolutne tame. Spilja je osvijetljena led diodama kako bi zadržala ugođaj mističnosti. Dvorane i kanali su velebni i lako prohodni za sve kategorije posjetitelja, od najmlađih do najstarijih.

Povijesna događanja na prostoru Drežnik Grada najviše su vezana za stalna ratovanja kako zbog granica, tako i obrane od prodora osvajača, zbog čega se ovaj prostor i nije razvijao kao trgovište ili naselje već je bio obrambena utvrda.

Tu je bilo sjedište nekadašnje Drežničke županije koja se spominje u 11. stoljeću.³⁵ Gospodari Drežnik Grada bili su knezovi Nelipići, knezovi Gisingovi, knezovi Babonići, Šubići, a od 1323. godine njime gospodare Frankopani. U njihovom vlasništvu je do polovice 16. stoljeća. U vrijeme turskih osvajanja i provala Drežnik Grad je bio vrlo važno obrambeno uporište koje je puno puta osvajano, razrušeno i ponovo obnavljano. Godine 1791. mirom u Svištovu potvrđena je pripadnost Drežnik Grada Habsburškoj kruni. Godine 1866. carski erar prodao je utvrdu Drežnik Grad nekom trgovcu koji je počeo rušiti zidine i prodavati materijal za građu.³⁶ Hrvatski je Sabor 17. travnja 1917. godine aktom br. 9.195 prepustio tvrđavu na čuvanje drežničkoj općini.

Općina Rakovica je pokrenula postupak zaštite i obnove Starog Grada. Napravljen je *Projekt sanacije konstrukcije zidova i krovništa velikog unutarnjeg tornja*, te ostataka gradskih obrambenih zidina. Za realizaciju projekta traže se sredstva, a krajnji cilj je revitalizacija Starog Grada u turističke svrhe.

Poučna staza „Stari grad“ i šetnica kanjonom Korane prostiru se na relaciji Stari grad Drežnik, koji datira iz doba Frankopana iz 11. stoljeća, pa sve do autokampa „Korana“ u naselju Čatrnja, u dužini od 2000 m. Njena izvedba na terenu bez uspona i padova pruža posjetitelju mogućnost da uz laganu šetnju upozna bogatstvo biljnog svijeta kojima je staza okružena, a uz malo sreće posjetitelji mogu sresti i neku od životinjskih vrsta koje ovdje obitavaju. Šetajući, staza dovodi do obnovljene u ratu uništene mlinice koja je uređena za turističke posjete i gdje se mogu pogledati izloženi primjerci alata i predmeta koji su se nekada koristili na rakovičkom području. Mlinica je otvorena za razgledavanje svakim danom od 16.00 do 20.00 sati.³⁷

Rastoke su vodeničarsko naselje smješteno uz glavnu prometnicu, od Rakovice je udaljeno 15 km. Rastoke leže na modro zelenoj vodi rijeke Slunjčice. Izuzetna ljepota ovog spoja tradicije i prirode oduševit će svakog posjetitelja.

Još jedna turistička atrakcija rakovačkog kraja zasigurno je *Eko-etno tržnica Grabovac* gdje obiteljska gospodarstva ovog kraja nude svoje autohtone, ekološke, domaće kvalitetne prehrambene proizvode. Na eko-etno tržnici mogu se kupiti razne vrste sira, pekmeza,

³⁵ Službena internet stranica Turističke zajednice općine Rakovica, <http://www.tzrakovica.hr> (10.04.2017.)

³⁶ Ibid.

³⁷ Ibid.

džemova, ljekovite biljke, tradicijske rukotvorine, domaće rakije i vina, suveniri kraja, te eko voće i povrće. Eko-etno tržnica otvorena je u sezonskom razdoblju, od 01.06.-30.9. od 16:00 do 22:00h.³⁸

Bez navedenih turističkih atrakcija rakovačkog kraja ne bi niti bilo razvijenog turizma i potrebe za smještajnim objektima u općini Rakovica.

³⁸ Službena Internet stranica Turističke zajednice općine Rakovica, <http://www.tzrakovica.hr> (10.04.2017.)

4.SMJEŠTAJNI KAPACITETI U OPĆINI RAKOVICA

U samoj općini postoje, hoteli, kampovi i privatni smještaj. Najviše je privatnog smještaja, gotovo svaka kuća iznajmljuje sobe ili apartmane u svojim kućama i to kućanstvima služi kao dodatan prihod. Manji dio takvih kućanstava je taj dodatni prihod pretvorilo u stalnu zaradu, otvaranjem restorana i hotela.

4.1. Kampovi

Dva su kampa na području općine Rakovica, a to su kamp Korana i kamp Turist. Kamp *Korana* se nalazi u naselju Čatrnja, 6 km prije Ulaza 1 u Nacionalni Park Plitvička jezera.

Slika 4. Kamp Korana

IZVOR: Službena internet stranica kampa Korana, <http://www.kampkorana.hr/> (10.06.2017.)

Proteže se duž kanjona rijeke Korane, površine 35 ha, 550 kamp jedinica, 42 bungalova, restoran, trgovina, sanitarni čvorovi. Otvoren je od svibnja do rujna. Svi gosti kampa koriste jedan zajednički sanitarni čvor. Cijelo područje kampa je uređeno bogatom i raznovrsnom hortikulturom.

Unutar kampa se nalazi autobusno stajalište sa kojih turiste autobusi voze besplatno goste kampa na Plitvička jezera. Kamp privlači najviše parova zbog toga što ima dugačke šetnice uz rijeku Koranu i veliku vanjsku terasu restorana.

Cijene u kampu se razlikuju, niže su u pred sezoni i posezoni, a nešto su skuplje u samoj sezoni.

Kamp Turist smješten je na samom ulazu u Nacionalni park Plitvička jezera uz glavnu cestu iz smjera Zagreba. Kamp se prostire na površini od 50.000 m² i ima 100 kamp parcela i 25 kamp mjesta. U sklopu kampa nalaze se dva kvalitetna i moderna sanitarna čvora, WC prilagođen osobama s invaliditetom, priključci za struju, besplatan WiFi, mogućnost najma rashladnog pretinca, novi vanjski bazen, nova sportska zona sa odbojkom na pijesku, vanjskim fitnessom i stolnim tenisom te moderno dječje igralište.

Dio novih parcela osim priključka za struju ima i priključak za vodu, odvod i priključak za SAT TV. Gostima su na raspolaganju *a la carte* restoran, recepcija, mjenjačnica, bankomat i market te benzinska postaja u neposrednoj blizini. Osim prostora za klasično kampiranje gostima se nudi smještaj u sobama, 16 komfornih dvokrevetnih soba s grijanjem u paviljonu «Jelena», izgrađenom od prirodnih materijala, drva i kamena koji nudi poseban ugođaj i toplinu, 6 superior trokrevetnih soba smještenih u 3 drvene kućice, 1 luksuzni apartman, 10 vrhunski opremljenih, modernih mobilnih kućica neposredno uz bazen te Indijansko selo sa 6 šatora.

Slika 5. Kamp Turist

IZVOR: Službena internet stranica kampa Turist, <http://www.kampturist.hr/> (10.06.2017.)

Gostima se nudi i mogućnost doručka, polupansiona ili punog pansiona u restoranu kao dijelu kampa Turist. Restoran "ATG" nalazi se uz magistralnu cestu D1, Zagreb-Split, kapacitet mu je 80 sjedećih mjesta u zatvorenom dijelu i 100 mjesta na terasi uz osiguran veliki parking. Pored smještaja i restorana, gostima, uz prelijepu prirodu nudi i brojne sadržaje u neposrednoj blizini kampa kao što su paintball, quad, jahanje, biciklizam, pješaćenje, streličarstvo, stolni tenis, kayaking, slobodno penjanje, zip line, sve kako bi boravak učinili ne samo ugodnim već i aktivnim. Za sve ljubitelje prirode i prirodnih ljepota tu su Plitvička jezera, nacionalni park Sjeverni Velebit, nacionalni park Paklenica i Baraćeve špilje.

Kao i u kampu Korani cijene variraju od vrhunca sezone do predsezone i posezone

4.2. Hoteli

Područje općine Rakovica krasi dva hotela, hotel Grabovac i hotel Degenija. Hotel Grabovac je vlasništvo Nacionalnog Parka Plitvička jezera, smješten u naselju Grabovac 10 km prije ulaza u Nacionalni Park iz smjera Zagreba prema Plitvicama.

Kapacitet hotela je 31 soba. Sobe su opremljene klimom, satelitskom televizijom te sušilom za kosu. U sklopu hotela se nalazi trgovina koja je otvorena 0/24 kao i recepcija, a u ponudi je i *a la carte* restoran, caffè bar, wireless u cijelom objektu te vlastiti parking. U hotelu Grabovac je dozvoljeno držati kućne ljubimce, što nije slučaj u mnogim smještajnim objektima u blizini.

Hotel Grabovac nudi doručak u sobi, usluge pranja i peglanja odjeće. U sklopu hotela se nalazi bankomat i mjenjačnica. U hotelu Grabovac dvokrevetna soba sa doručkom iznosi 450 kuna, a jednokrevetna 380 kuna.

Slika 6. Hotel Grabovac

IZVOR : Službena internet stranica hotela Grabovac, <http://www.hotelgrabovac.hr/> (10.06.2017.)

Hotel i restoran Degenija smješteni su na glavnoj cesti D1 u smjeru Zagreb - Slunj - Plitvička jezera, 4 kilometra prije ulaza u Nacionalni park Plitvička jezera, u naselju Selište Drežničko.

Hotel Degenija novouređeni je objekt kategoriziran sa 3* te raspolaže sa 20 smještajnih jedinica, recepcijom, doručkovaonicom, lobbyem, caffè barom, wirelessom u cijelom objektu te vlastitim parkingom. Sve sobe opremljene su sa AC/grijanjem, kupaonicom

sa katom i sušilom za kosu, lcd/satelitom (82 cm), sefom, minibarom, telefonom, radnim stolom. Tik uz hotel nalazi se i restoran Degenija koji nudi razne juhe, lički sir, domaću pastrvu iz rijeke Gacke, jela sa roštilja, pizze, razne tjestenine, piletinu, teletinu u raznim umacima te razne deserte. Po narudžbi se peče i janjetina i odojak sa ražnja te teletina i janjetina ispod peke.

Slika 7. Hotel Degenija

IZVOR: Službena internet stranica hotela Degenija, <http://www.hoteldegenija.hr/> (11.06.2017.)

U ovom se hotelu posjetitelji mogu istinski odmoriti jer su sve sobe lijepo i moderno uređene te iznimno komforne i udobne, a sam hotel okružen je prirodnom idilom koja jamči opuštenost i mir.

Noćenje u hotelu Degenija u dvokrevetnoj sobi iznosi 670 kuna s doručkom. Hotel nema jednokrevetne sobe pa je noćenje za jednu osobu iznosi 670 kuna. U samoj sezoni cijene tih soba su znatno veće zbog veće potražnje samih.

4.3. Kućanstva i obrti

Obiteljski, odnosno privatni smještaj u općini Rakovica pružaju čak 18 kućanstva. To su pretežito objekti, odnosno obiteljske kuće specijalizirane turističke ponude, a koji nude bogatu gastronomsku ponudu te moderno i udobno opremljene sobe sa 3* ili 4*, kupaonicom, sat TV, klimom. Najpopularniji smještajni objekti – kućanstva na području općine Rakovica su *Plitvička vila* i *Plitvice Palace*.

Pansion obitelji Kurelac *Plitvička vila* nudi smještaj u 18 soba I kategorije, na ukupno 45 ležaja. Zadovoljava također i potrebu za upoznavanjem kraja uz bogatu ponudu rekreativnih sadržaja. U ponudi imaju jahanje i organizirani posjet Plitvičkim jezerima. Uz noćenje ovaj objekt nudi i doručak. Ovdje također imate u ponudi usluge pranja i glačanja rublja. Ovaj je

objekt je posebno pogodan za smještaj grupe turista. Pansion se nalazi u naselju Grabovac, neposredno uz restoran Plitvička vrela, glavna državna prometnica D1, svega nekoliko kilometara od Ulaza u Nacionalni Park Plitvička jezera. U prosjeku noćenje za dvije osobe se može pronaći za 350 kuna u jednokrevetnoj sobi.

Slika 8. Plitvička vila

IZVOR: Službena internet stranica smještajnog objekta Plitvička vila, <http://www.plitvickavila.hr/> (15.06.2017.)

Smještaj *Plitvice Palace* nalazi se u Grabovcu na 10 km od nacionalnog parka Plitvička jezera. Na raspolaganju je 13 soba s ukupno 25 postelja. Sve sobe su opremljene klimatizacijskim uređajima i satelitskom televizijom te vlastitim kupatilom, mini barom. Uz to može se koristiti vanjski bazen sa terasom za sunčanje, a la carte restoran, prostrani vrt, dječje igralište, wifi i parkiralište. Tko god dođe, sigurno će pronaći nešto za sebe. Noćenje u ovom smještaju za dvije osobe iznosi 350 kuna u predsezoni dok u vrhuncu sezone može doseći i 450 kuna za jednu noć.

Slika 9. Plitvice Palace

IZVOR: Službena internet stranica smještajnog objekta Plitvice Palace, <http://www.plitvicepalace.hr/> (15.06.2017.)

Od obrta koji pružaju uslugu smještaja tu su restoran *Plitvički dvori*, *TC Marko*, *Pansion Sedra*, restoran *Plitvička vrela* te restoran *Degenija*.

Restoran *Plitvički Dvori* smješten je na magistralnoj cesti D1 Zagreb-Plitvička Jezera-Split, u mjestu Grabovac, u neposrednoj blizini Nacionalni park Plitvička Jezera, 8 km od samog ulaza na jezera. *Plitvički Dvori* je obiteljski ugostiteljski objekt koji se odlikuje odličnom i bogatom gastronomskom ponudom te moderno i udobno opremljenim sobama sa 4*, kupaonicom, sat TV, klimom. Noćenje u jednokrevetnoj sobi sa doručkom iznosi 310 kuna, što je znatno niže od ostalih konkurenata. Kapacitet restorana je 70 sjedećih mjesta u klimatiziranoj sali te još 50 na otvorenoj terasi sa lijepim pogledom i udobnom atmosferom. U ponudi je i organizacija raznih svečanosti i poslovnih ručaka.

Slika 10. Restoran Plitvički Dvori

IZVOR: Službena internet stranica restorana Plitvički Dvori, <http://www.plitvickidvori.hr/> (15.06.2017.)

Restoran dijeli svega 5 minuta vožnje od 16 prekrasnih Plitvičkih Jezera, uz koje se može uživati i u ostalim ljepotama kraja kao što su Baraćeve špilje ili Rastoke u Slunju. U ponudi je i vožnja biciklom po 20 km dugim biciklističkim stazama kroz netaknutu prirodu. Gastronomska ponuda restorana *Plitvički Dvori* temelji se na izvrsnom domaćem pršutu i siru, janjetini i teletini ispod peke, jelima sa ražnja, domaćem kruhu, ribljim delicijama, pizzi i ostalim specijalitetima ovog renomiranog restorana. Ponudu restorana čine :

- Caffe bar
- Restoran sa terasom
- Pizze i jela sa grilla i ražnja
- Smještaj 4* u sobama i apartmanima
- Hot spot WI-FI
- Suvenirnica
- Najam bicikla
- Parking za 30 automobila

- Dječje igralište

Lijeva strana plitvičke ceste iz smjera Zagreb uz Plitvička jezera i naselje Oštarski Stanovi vodi u *Turistički centar Marko*, još jedan restoran na području općine Rakovica koji nudi smještaj. *TC Marko* objedinjuje ponude restorana, soba, tenis igralište, bazena, a mogu se iznajmiti i bicikli i provozati se označenim stazama, prošetati brežuljcima koji okružuju centar, pa čak i jahati. Gosti u restoranu mogu probati riblja jela, jela s ražnja, pizze te mnoge lokalne deserte.

Slika 11. TC Marko

IZVOR: Službena internet stranica TC Marko, <http://www.tcmarko.hr/> (15.06.2017.)

U ponudi su i izleti na Rastoke, Plitvička jezera, u Baraćeve spilje, lov i ribolov i Off road ture po Lici. Kapacitet smještajnog objekta je 51 ležaj (7/2, 8/3, 1/7 i 1/6 app). Sobe su I kategorije, svaka soba ima svoje kupatilo, televizor u sobi, ljeti klimu, a zimi grijanje. TC Marko u ponudi ima i doručak. Sobe i apartmani se nalaze u 4 različite vile. TC Marko ima i teretanu u kojoj se može vježbati i uključena je u cijenu. Noćenje se može pronaći za 360 kuna za dvije osobe u post sezoni, u vrhuncu sezone ta cijena može doseći i 500 kn.

Pansion Sedra još je jedan smještajni objekt područja općine Rakovica koji nudi trokrevetne sobe I kategorije (TV, klima), i ukupno 22 ležaja. U neposrednoj blizini pansiona nalazi se restoran, što čini jedinstvenu cjelinu. Djelatnici ovog objekta nude i posredovanje u organizaciji lova na divljač, speleološke ture u Baraćeve spilje ili izlete u Rastoke, Stari grad Drežnik te rafting na Uni, kao i mogućnost prijevoza kombijem prema željenoj relaciji.

Slika 12. Pansion Sedra

IZVOR: Službena internet stranica Pansiona Sedra, <http://www.pansionsedra.hr/> (15.06.2017.)

Ovdje se mogu iznajmiti i bicikli, po cijeni od 50,00 kn/dan i provozati se uređenim biciklističkim stazama. Dvije osobe platit će noćenje u jednokrevetnoj sobi s doručkom 360 kuna. Tu vidimo da nema prevelike razlike u cijeni između obrtnika, te da svake godine moraju pronalaziti nove načine kako bi se istaknuli među silnom ponudom u Rakovici.

U restoranu *Plitvička vrela* za svakoga ima ponešto. U ponudi je raznovrstan i bogat izbor jela, od jela od divljači do pizza i lasagna. Ukupan kapacitet objekta je 120 mjesta, zatvoreni dio restorana 68 mjesta, a terasa 52 mjesta. Restoran Plitvička vrela nalazi se u naselju Grabovac, u neposrednoj blizini Hotela Grabovac i auto kampa Korana, 6 km od ulaza u Nacionalni park Plitvička jezera.

Slika 13. Restoran Plitvička vrela

IZVOR: Službena internet stranica restorana Plitvička Vrela, <http://www.plitvickavrela.hr/> (15.06.2017.)

Restoran nudi komforan smještaj, sobe I kategorije, klima uređaj, Sat - TV u sobama, ali i doručak i ima ukupno 13 ležaja u 6 soba na katu objekta. Sve sobe su opremljene sa Wi fi signalom. Na stranici booking.com Plitvička vrela su dobila visoku ocjenu od parova koji su ih posjetili. Restoran nudi priređivanje domjenaka, a uz dogovor se može organizirati i manja konferencija. U Plitvičkim vrelima može se organizirati posjet Plitvičkim jezerima, može se organizirati jahanje i vožnja kanuima. U ovom objektu ne dozvoljavaju kućne ljubimce. U prosjeku noćenje za dvije osobe košta 370 kuna sa doručkom.

Restoran Degenija nalazi se u sklopu ranije spomenutog hotela *Degenija* i ime je dobila po zaštićenom cvijetu Velebitskoj Degeniji. Degenija je ugodan obiteljski ugostiteljski objekt, smješten 5 km prije ulaza u Nacionalni park Plitvička jezera, naselje Selište Drežničko.

Ponuda hrane restorana Degenija uglavnom je na bazi mesa, što je i odlika cijeloga Rakovačkog kraja. Specijaliteti kuće su domaća pastrva iz Gacke te punjena teletina u umaku od šampinjona sa domaćim njokima. Raznovrsna je i bogata ponuda *a la carte* jela. U ponudi su tako domaći sir, basa, dalmatinski pršut, razne juhe, jela sa roštilja, steakovi, puretina, piletina te razne tjestenine i pizze iz krušne peći. Po narudžbi se peče janjetina i odojak na ražnju, teletina i janjetina ispod peke te domaći kruh, a specijalitet je i rakija šljivovica. U zimskom periodu u ponudi su i gotova jela poput ličkog ručka, graha i zelja, gulaša, sarme i slično.

Slika 14. Restoran Degenija

IZVOR: Službena internet stranica restorana Degenija, <http://www.restorandegenija.hr/> (15.06.2017.)

Restoran posjeduje terasu sa koje se pruža prekrasan panoramski pogled na okolna sela koja se stapaju sa nizinama i šumovitim brdima. Terasa ima 60 sjedećih mjesta, dok u unutarnjem zatvorenom dijelu restorana koji je klimatiziran ima 90 sjedećih mjesta. Restoran je idealan za grupe koje posjećuju NP Plitvička jezera, a žele objedovati u blizini parka. Restoran posjeduje HACCP standard koji jamči visoku kontrolu kakvoće hrane i namirnica. U *restoranu Degenija* moguća su ostvarivanja poslovnih ručaka, raznih svečanosti i prijema.

5. ANALIZA STRUKTURE GOSTIJU I POPUNJENOSTI SMJEŠTAJNIH KAPACITETA OPĆINE RAKOVICA

Turizam općine Rakovica još osjeća posljedice preusmjerenja prometa prema Jadranu na nove i brze autopute koji zaobilaze Općinu te posljedice ratnih razaranja, no vidljivo je da je turizam Općine u usponu, posebice od 2010. godine. Smještajni kapaciteti zastupljeni u turizmu općine Rakovica su hoteli, kampovi, kućanstva i obrti. Prema ostvarenom broju noćenja te broju postelja nad navedenim skupinama smještajnih objekata u općini Rakovica prevladavaju u obje kategorije u razdoblju do 2010. do 2015. godine kampovi kao nositelji turističkog razvitka Općine.

Najviše turističkih dolazaka bilježi se od gostiju iz Njemačke (19,8%), slijede Italija, Francuska i Nizozemska (10%), iza kojih slijedi Poljska, Belgija i Češka (8%).³⁹ Prevladavaju strani turisti s preko 98% te domaći sa 2%. Turisti na području općine Rakovica prosječno borave 1,7 dana. Brojka od 245.000 noćenja je 66% ukupnih noćenja Karlovačke županije, odnosno 18% noćenja svih kontinentalnih županija bez grada Zagreba.

Najviše gostiju boravi u dva autokampa, zatim u hotelima te u obiteljskim restoranima, pansionima sa smještajem i na kraju u privatnom smještaju. Zavidan je broj registriranih iznajmljivača soba. U 2016. godini je to 185 iznajmljivača s 1285 kreveta. Sve zajedno, kapaciteti u hotelima, restoranima, kampovima i obiteljskom smještaju broje preko 3500 ležajeva. Svake se godine otvori 15-tak novih objekata na području općine Rakovica.

Raznovrsna je ponuda i po kvaliteti i po sadržaju, no općini Rakovica temeljni je problem nedostatak smještajnih kapaciteta. Postoji nedostatak dodatnih sadržaja, ponajprije zabavnih, sportskih, sadržaja u zatvorenom prostoru i slično. Tu je i pitanje isplativosti, teško je gosta zadržati duže od 2-3 dana. Rakovica je ponajprije izletnička, a ne odmorišna destinacija. Kako turisti danas putuju više puta godišnje, a u kraćem vremenu, tako da svi sudionici turizma moraju biti svjesni činjenice da je motiv dolaska Nacionalni park i kada se završi s razgledanjem ide se dalje.

Tek manji dio gostiju se zadržava dulje, i to prvenstveno u pred i posezoni. Zbog sve većeg broja posjetitelja radi se na razvoju novih sadržaja općine Rakovica, uređenje terena i izrada

³⁹ Službena internet stranica Državnog zavoda za statistiku, <http://www.dzss.hr> (05.06.2017.)

projekta prostorne instalacije pleistocenskog ZOO Parka gdje će biti prezentirani nalazi Gornje Baraćeve špilje, postavljanje bike odmorišta za sve bicikliste, radovi na uređenju novog većeg parkirališta, i brojne druge aktivnosti.

Tablica 1. prikazuje statistički pregled popunjenosti smještajnih kapaciteta hotela, kampova, kućanstava i obrta na području općine Rakovica u razdoblju od 2010. do 2015. godine.

Tablica 3. Noćenje i smještajni kapaciteti općine Rakovica (2010.-2015.)

	2010.		2011.		2012.		2013.		2014.		2015.	
	noćenja	postelje	noćenja	Postelje	noćenja	postelje	noćenja	postelje	noćenja	postelje	noćenja	Postelje
Hoteli	7.697	68	9.320	68	14.859	111	15.871	111	16.676	111	17.425	111
Kampovi	113.058	1.985	114.491	2.147	119.437	2.147	130.263	2.147	114.820	2.147	135.734	2.147
Kućanstva	32.463	690	34.636	707	45.906	781	48.084	1.053	58.495	1.144	74.555	1.302
Obrti	7.148	184	11.080	184	5513	140	11.386	176	17.302	176	18.155	176

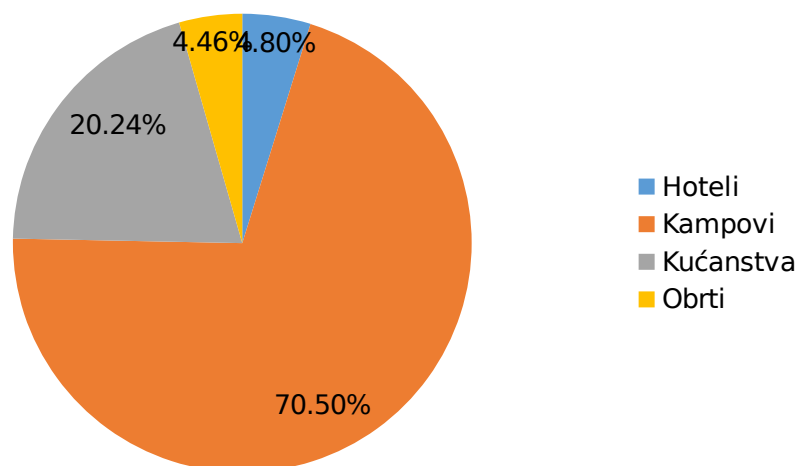
IZVOR: Samostalno izradio autor rada prema Turističkim podacima općine Rakovica

Prema ostvarenom broju noćenja te broju postelja nad navedenim skupinama smještajnih objekata u općini Rakovica prevladavaju u obje kategorije u razdoblju do 2010. do 2015. godine kampovi kao nositelji turističkog razvitka Općine.

5.1. Statistika noćenja i broja postelja u općini Rakovica

Slijedi prikaz statističkih podataka o broju ostvarenih noćenja prema vrsti smještajnih objekata u općini Rakovica za 2010., 2013., 2015. godinu. Ove godine su odabrane zato što je iz njih najbolje vidjeti kako se Općina Rakovica razvija i raste. Vidi se kako privatni iznajmljivači sve više rastu zbog toga što su dodatni izvor prihoda za veliki dio kućanstava.

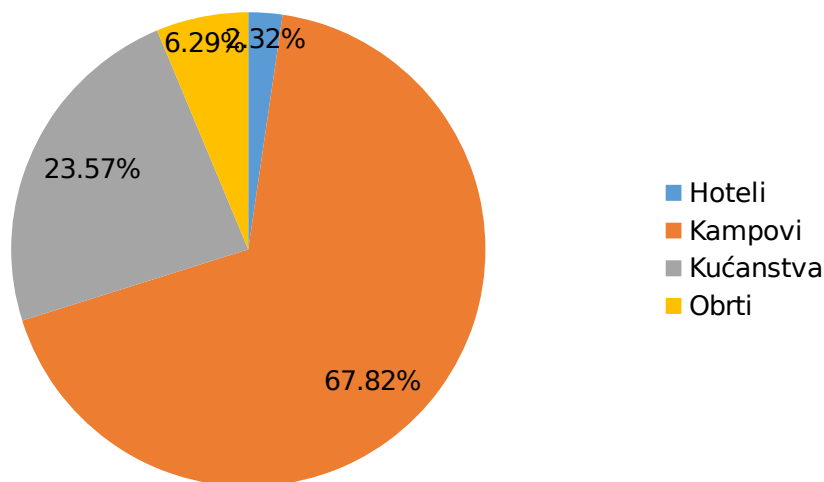
Grafikon br.1. Statistika noćenja prema vrsti smještajnih objekata u općini Rakovica u 2010. godini

IZVOR : Samostalno izradio autor rada prema podacima Turističke zajednice općine Rakovica (20.06.2017.)

Iz grafičkog prikaza 1 je vidljivo kako je u 2010. godini najviše noćenja ostvareno u kampovima (113.058), zatim slijede kućanstva (32.463), hoteli (7.697) te obrti (7.148).

Grafikon br.2. Statistika broja postelja prema vrsti smještajnih objekata u općini Rakovica u 2010. godini

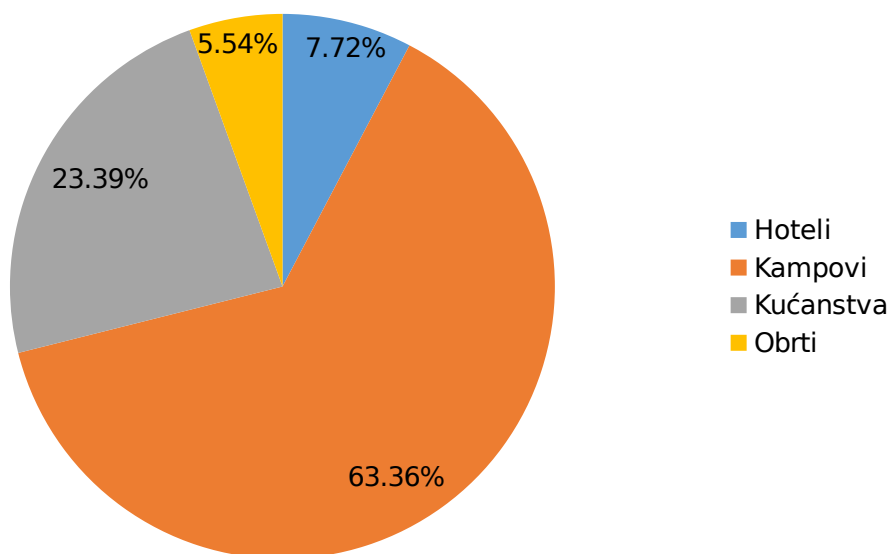

IZVOR : Samostalno izradio autor rada prema podacima Turističke zajednice općine Rakovica (20.06.2017.)

Iz grafičkog je prikaza 2 je vidljivo kako prema vrsti smještaja u 2010. godini u općini Rakovica po broju postelja prednjače kampovi (1.985), zatim slijede kućanstva (690), obrti (184) te hoteli (68).

Iz grafičkog prikaza 3 je vidljivo kako je u 2013. godini najviše noćenja ostvareno u kampovima (130.263), zatim slijede kućanstva (48.084), hoteli (15.871) i obrti (11.386).

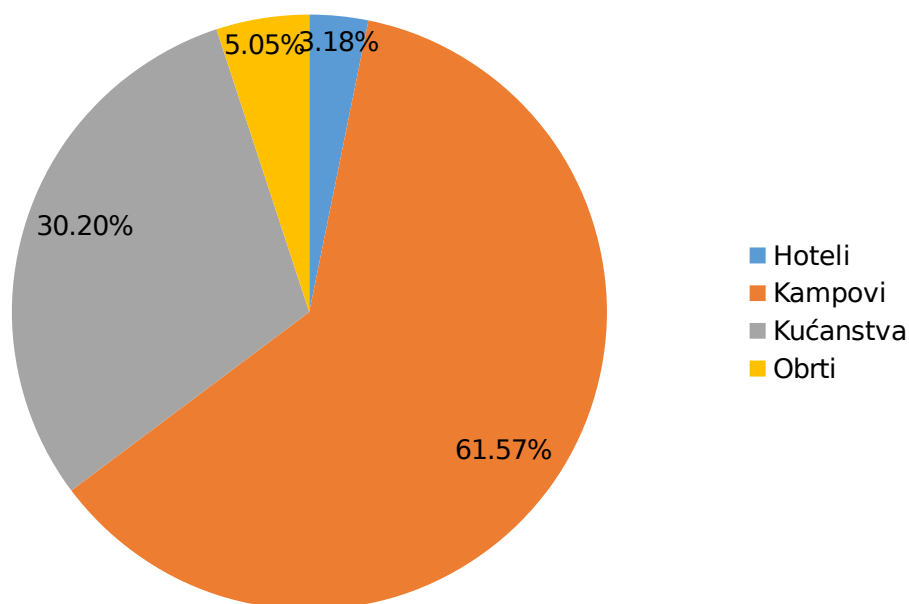
Grafikon br.3. Statistički podatci broja ostvarenih noćenja prema vrsti smještaja u općini Rakovica u 2013. godini

IZVOR : Samostalno izradio autor rada prema podacima Turističke zajednice općine Rakovica (20.06.2017.)

Iz grafičkog prikaza 4 je vidljivo kako prema vrsti smještaja u 2013. godini u općini Rakovica po broju postelja prednjače kampovi (2.147), zatim slijede kućanstva (1.503), obrti (176) i hoteli (111).

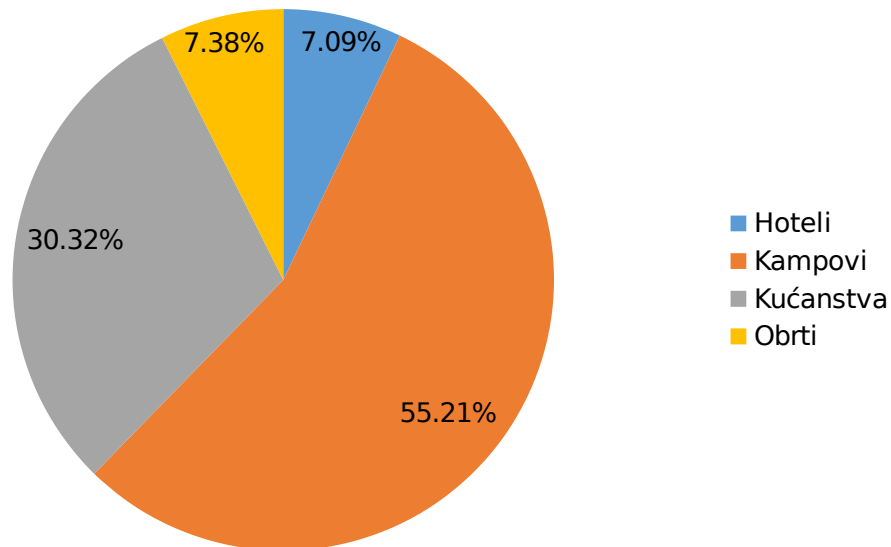
Grafikon br.4. Statistički podatci o broju postelja prema vrsti smještaja u općini Rakovica u 2013. godini

IZVOR : Samostalno izradio autor rada prema podacima Turističke zajednice općine Rakovica (20.06.2017.)

Iz grafičkog prikaza 5 je vidljivo kako je u 2015. godini najviše noćenja ostvareno u kampovima (135.734), zatim slijede kućanstva (74.555), obrti (18.155) te hoteli (17.425).

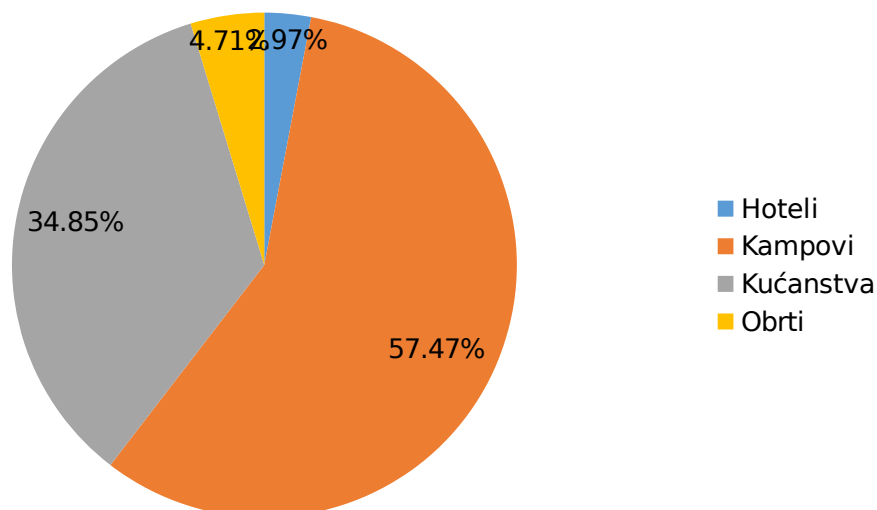
Grafikon br.5. Statistički podatci o broju noćenja prema vrsti smještaja u općini Rakovica u 2015. godini

IZVOR : Samostalno izradio autor rada prema podacima Turističke zajednice općine Rakovica (20.06.2017.)

Iz grafičkog je prikaza 6 je vidljivo kako prema vrsti smještaja u 2015. godini u općini Rakovica po broju postelja prednjače kampovi (2.147), zatim slijede kućanstva (1.302), obrti (176) i hoteli (111).

Grafikon br.6. Statistički podatci o broju postelja prema vrsti smještaja u općini Rakovica u 2015. godini.

IZVOR : Samostalno izradio autor rada prema podacima Turističke zajednice općine Rakovica (20.06.2017.)

Iz navedenih grafičkih prikaza vidljivo je kako broj ostvarenih noćenja te broj postelja u općini Rakovica iz godine u godinu raste, što ukazuje na pozitivne trendove u razvoju turizma općine Rakovica.

Vidi se da se najviše šire kućanstva i ostvaruju sve veći broj noćenja, razlog tome je što su mnogi „zimmer frei“ vidjeli kao dodatan izvor prihoda za kućanstvo. Kod kućanstava je bitno da se često kontrolira kvaliteta smještaja da ne dođe do pada kvalitete i lošeg imidža za samu destinaciju i druge privatne iznajmljivače. Zbog prevelike apartmanizacije u samoj općini Plitvička jezera došlo je do zagađivanja samih plitvičkih jezera. To je ogledan primjer gdje se vidi da nekontroliranu izgradnja u neposrednoj blizini nacionalnog parka dugoročno ne donosi ništa dobro.

6. MOGUĆNOSTI DALJNJEG RAZVOJA TURIZMA OPĆINE RAKOVICA

Općina Rakovica je puno napredovala od završetka Domovinskog rata. To se može vidjeti prolaskom kroz samu općinu. Gotovo svaka obitelj nudi neku vrstu smještaja. Može se vidjeti veliki broj restorana koji su otvoreni u zadnjih nekoliko godina. Počeli su se otvarati i obiteljska poljoprivredna gospodarstva.

Brzi razvitak Rakovica duguje blizini Plitvičkih jezera, Rastoka i tome što je smještena uz državnu prometnicu D1 koja je do prije deset godina bila jedina poveznica kontinentalne Hrvatske sa Jadranom. Izgradnja autocesta je usporila, a može se reći i zaustavila razvoj Rakovice kao turističke destinacije, ali u zadnjih 5 godina situacija se popravlja.

Općina Rakovica je izletišna destinacija u kojoj se turisti zadržavaju u prosjeku jedan dan, eventualno dva dana, ali to su rijetki posjetitelji. Cilj Rakovice kao i svake destinacije je produžiti sezonu i zadržati gosta više od jednog dana. Da bi se produžila sezona potrebno je osmisliti nove sadržaje i obogatiti postojeće.

Za produženje sezone Rakovica se mora orijentirati najviše na lovni turizam. Sama općina je dosta pokrivena šumskim površinama koje su bogate divljači. To je oblik turizma koji se može odvijati cijele godine, a i poznato je da su lovci odlični gosti koji se stalno vraćaju. U općini postoje dva lovačka društva koja organiziraju lov za turiste, „LD Golub“ ,“LD Medvjed“.

Na području općine ne postoji lovački dom ili sličan objekt koji bi ugostio lovca/turista. Zbog toga bi trebalo preurediti staru školu u Sadilovcu i napuštenu vojarnu u Jelovom Klancu u lovačke domove. Općina planira u otvoriti lovački restoran u eko etno zoni Grabovac.⁴⁰

Treba pružiti nešto više od samog smještaja i razgledavanja Plitvičkih jezera ako ih se želi duže zadržati. Cijela općina je dobro povezana biciklističkim stazama, ali njihovo označavanje i nije najbolje. Potrebno je sustavno obilježiti biciklističke staze i opremiti ih

⁴⁰Skupina autora, Strategija razvoja općine Rakovica 2011. – 2015. , Karlovačka županija i Razvojna agencija Karlovačke županije, Karlovac, 2011., str. 32.

stajalištima za bicikle. Potrebno je i obučiti nekoliko vodiča koji će provesti goste kroz općinu i pokazati im objekte kulturne baštine, koji nisu dobro obilježeni ili nisu uopće.

Potrebno je valorizirati već istražene objekte kulture poput Starog grada Drežnika. Općina ima projekt za izgradnju kompletnog vidikovca sa restoranom i edukativnim centrom, ali im nedostaje sredstava. Županija bi trebala educirati ljude u samoj općini kako doći do sredstava europske unije za projekte koji su potrebni sa razvoj Rakovice kao turističke destinacije. Edukacije ne bi trebale biti samo o bespovratnim sredstvima europske unije, već su potrebne edukacije lokalnog stanovništva o mogućnostima razvoja novih i obogaćivanju postojećih turističkih sadržaja.

Da bi općina funkcionirala kao kvalitetna turistička destinacija potreba je kvalitetna opskrba električnom energijom. Na žalost u Rakovici je nestabilna opskrba energije. Vrlo su česti nestanci struje, posebice u ljeti kada je svaki krevet popunjen. To stvara nelagodu hotelima, kampovima i privatnim iznajmljivačima. Potrebno je ukloniti kvarove na električnoj mreži i ojačati samu mrežu da može podnijeti veliku potražnju za strujom.

Općina mora poticati otvaranje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i revitalizaciju tradicijskih obrta da bi zadržala gosta u destinaciji i obogatila ponudu. OPG-ovi bi mogli u restorane slati hranu dobivenu prirodnim i tradicijskim putem što je prava rijetkost u današnje doba. U Rakovici postoji nekoliko starih mlinova od kojih je jedan u funkciji, a ostali propadaju. Sredstva za financiranje mogu dobiti od europske unije, povoljnih kredita HBOR-a, ali za to je opet potrebno educirati lokalno stanovništvo.

Broj dolazaka turista bi se povećao da nema ilegalnih iznajmljivača. Ilegalni iznajmljivači ruše cijenu legalnim iznajmljivačima. Noćenje za 10 eura u obiteljskoj kući, dok netko je prijavio obrt ili ima hotel i kamp traži minimalno 16 eura da bi pokrio sve troškove.

Češći dolasci inspekcije bi spriječili ilegalne iznajmljivače kod kojih najčešće ostaju Česi, Slovaci i Poljaci koji su i najbrojniji gosti. Oni rijetko rade rezervacije, već idu od kuće do kuće u potrazi za najjeftinijim smještajem.

7. ZAKLJUČAK

Općina Rakovica je jedna od 17 općina Karlovačke županije. Iako je puno stradala u Domovinskom ratu, danas se gotovo i ne vidi načinjena šteta. Rakovica se razvijala istom brzinom kao i mjesta u primorskoj Hrvatskoj, zbog smještaja na važnoj državnoj prometnici.

Prije rata Rakovica je bila poznata usputna stanica mnogih putnika tokom cijele godine jer je prometnica D1 bila jedini put za Jadran. Nije tu bila samo Rakovica, već i sva mjesta u Lici koja su nudila pečenu janjetinu i odojke uz cestu. Restorani u Rakovici su tada radili cijele godine, dok sada većina njih radi samo sezonski.

Rakovica se je jako brzo razvijala kao turistička destinacija do izgradnje autocesta. U 2005. godini broj turista u općini gotovo preplovio. Mnogi su zatvorili svoje restorane i obrte za iznajmljivanje smještaja. Slabo prometovanje turista kroz taj kraj se nastavilo do 2010.

U 2017. godini cijene autocesta su se za vrijeme ljetne turističke sezone povećale za 15 %. Prema navedenom proizlazi zaključak da postoji mogućnost da će se do turista odlučiti za „staru cestu“. To će pozitivno utjecati na turizam općine Rakovica, zbog povećanog broja turista koji prolaze kroz samu općinu. Problem je ako Rakovica dobro ne iskoristi tu priliku i ne privuče te turiste kvalitetnim sadržajima i kvalitetnim smještajima.

Svake godine sve više privatnih iznajmljivača otvara nove obrte za smještaj gostiju, sve više se otvara novih restorana, suvenirnica, adrenalinskih parkova. To se događa zbog povećanog broja turista tijekom ljetnih mjeseci. Gosti koji dolaze žele samo prenoćiti u Rakovici, ali kroz 2015. i 2016. godinu sve se više raspituju za Baraćeve špilje i Stari grad Drežnik. To je dokaz da se je općina radila na promoviranju svojih prirodnih i kulturnih resursa, koji doduše nisu turistički valorizirani do kraja, ali se na tome radi.

U općini Rakovica privatni iznajmljivači prevladavaju u ponudi smještaja, dok su hoteli privatnom vlasništvu, a Grabovac je državni pod vlasništvom Plitvičkih jezera. U općini ima prostora za još jedan manji obiteljski hotel poput Degenije, jer velika većina privatnih iznajmljivača i obrtnika zatvara svoja vrata 1.10. Kada bi se valorizirali turistički resursi općine, produžila bi se sezona i otvorila prilika za nove obiteljske hotele.

Najveći problem općine Rakovica je taj što je većina novo otvorenih smještajnih objekata i dio starih niže i srednje kategorije. Većina obitelji želi na brzi način zaraditi novac preko ljetne turističke sezone. Nude samo noćenje u sobama ili kućama koje ne koriste. U sobama nema televizora, najčešće više soba dijeli jedan sanitarni čvor. Kućanstva bi trebala poboljšati kvalitetu smještaja i proširiti ju na pansionsku ponudu. Veliki broj gostiju traži doručak uz smještaj ali ga kućanstva ne nude, te taj isti doručak konzumiraju u nekim od objekata koji imaju pansionsku ponudu.

Samo nekoliko ugostiteljskih objekata, poput Pansiona Sedra nude nešto više od samog noćenja. Uz smještaj nude i doručak, te dodatne sadržaje poput nama bicikala i jahanja konja, vožnje u kajacima i slično. Čak bi i tu ponudu trebalo obogatiti dodatnim sadržajima kao što su organizirani odlazak na lokalna kupališta i organizirani lov.

Područje općine Rakovica bogato je lovnom divljači – lisicama, srnama, zečevima, divljim svinjama, vukovima te pernatom divljači – patkama, prepelicama, golubovima. Općina bi se trebala okrenuti lovnom turizmu da bi produžila sezonu i postala lovna destinacija. Dobro se zna da su lovci gosti visokih platežnih mogućnosti. Za takav oblik turizma nedostaju adekvatni smještajni kapaciteti, kvalitetna promocija i suradnja sa lovnim savezom Hrvatske.

Statistički podatci ukazuju na to da broj turista raste, zadatak općine je ponuditi veći broj sadržaja da bi te turiste potaknuli na dulji ostanak u općini. Mora se povećati kvaliteta smještaja kod privatnih iznajmljivača jer oni čine većinu ponude.

Rakovica bi se trebala orijentirati na više specifičnih vrsta turizma koje će ponuditi na tržištu. Rakovica uz lovni turizam ima potencijal za eko i seoski turizam. Općina Rakovica mora bolje valorizirati svoje kulturne i prirodne resurse jer uskoro neće moći funkcionirati samo kao izletnička destinacija koja živi od Plitvičkih jezera.

POPIS LITERATURE

1. Cerović Z. : *Hotelski menadžment*, FMUT, Rijeka, 2003.
2. Čavlek, N., Bartoluci, M., Prebežac, D., Keser, O. i suradnici : *Turizam ekonomske osnove i organizacijski sustav*, Školska knjiga, Zagreb, 2011.
3. Galinčić, V., Laškarin, M. : *Principi i praksa turizma i hotelijerstva*, FMUT, Rijeka, 2016.
4. Medik S., Ingram H. : *Hotelsko poslovanje, Golden marketing*, Zagreb, 2002.
5. Ružić, D. : *Upravljanje marketingom u ugostiteljstvu*, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, 1997.

Internet :

1. Službena internet stranica općine Rakovica, <http://www.rakovica.hr/> (04.04.2017.)
2. Rakovica net: <http://www.rakovica.net/index.php/gospodarstvo> (08.04.2017.)
3. Službena internet stranica Turističke zajednice općine Rakovica, <http://www.tzrakovica.hr/> (10.04.2017.)
4. Službena internet stranica Nacionalnog parka Plitvička jezera, <http://www.np-plitvickajezer.hr/> (01.06.2017.)
5. <http://www.zakon.hr/> (01.06.2017.)
6. <http://www.nn.hr/> (01.06.2017.)
7. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti (NN br. 85/15)
8. Pravilnika o razvrstavanju, kategorizaciji, posebnim standardima i posebnoj kvaliteti smještajnih objekata iz skupine hoteli (br. 48/2002.)
9. Službena internet stranica kampa Korana, <http://www.kampkorana.hr/> (10.06.2017.)
10. Službena internet stranica kampa Turist, <http://www.kampturist.hr/> (10.06.2017.)
11. Službena internet stranica hotela Grabovac, <http://www.hotelgrabovac.hr/> (10.06.2017.)
12. Službena internet stranica hotela Degenija, <http://www.hoteldegenija.hr/> (11.06.2017.)
13. Službena internet stranica smještajnog objekta Plitvička vila, <http://www.plitvickavila.hr/> (15.06.2017.)
14. Službena internet stranica smještajnog objekta Plitvice Palace, <http://www.plitvicepalace.hr/> (15.06.2017.)
15. Službena internet stranica restorana Plitvički Dvori, <http://www.plitvickidvori.hr/> (15.06.2017.)
16. Službena internet stranica TC Marko, <http://www.tcmarko.hr/> (15.06.2017.)
17. Službena internet stranica Pansiona Sedra, <http://www.pansionседра.hr/> (15.06.2017.)
18. Službena internet stranica restorana Plitvička Vrela, <http://www.plitvickavrela.hr/> (15.06.2017.)
19. Službena internet stranica restorana Degenija, <http://www.restorandegenija.hr/> (15.06.2017.)

POPIS TABLICA

Tablica br. 1 - Noćenje i smještajni kapaciteti općine Rakovica.....	27
--	----

POPIS ILUSTRACIJA

Popis slika

Slika br. 1 – Geografski položaj općine Rakovica.....	9
Slika br. 2 – Plitvička jezera.....	13
Slika br. 3 – Baraćeve spilje.....	14
Slika br. 4 – Kamp Korana.....	17
Slika br. 5 – Kamp Turist.....	18
Slika br. 6 – Hotel Grabovac.....	19
Slika br. 7 – Hotel Degenija.....	20
Slika br. 8 – Plitvička vila.....	21
Slika br. 9 – Plitvice Palace.....	21
Slika br. 10 – Restoran Plitvički dvori.....	22
Slika br. 11 – TC Marko.....	23
Slika br. 12- Pansion Sedra.....	23
Slika br. 13 – Restoran Plitvička vrela.....	24
Slika br. 14 – Restoran Degenija.....	25

Popis grafičkih prikaza

Grafikon br. 1 - Statistika noćenja prema vrsti smještajnih objekata u općini Rakovica u 2010. godini.....	28
Grafikon br. 2 - Statistika broja postelja prema vrsti smještajnih objekata u općini Rakovica u 2010. godini.....	28
Grafikon br. 3 - Statistički podaci broja ostvarenih noćenja prema vrsti smještaja u općini Rakovica u 2013. godini.....	29
Grafikon br. 4 - Statistički podaci o broju postelja prema vrsti smještaja u općini Rakovica u 2013. godini.....	29
Grafikon br. 5 - Statistički podaci o broju noćenja prema vrsti smještaja u općini Rakovica u 2015. godini.....	30
Grafikon br. 6 - Statistički podaci o broju postelja prema vrsti smještaja u općini Rakovica u 2015. godini.....	31

